

Letala ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din

in inozemstvo 18.—

Oglas po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 64. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksand. cesti.

Račun pri pošti, čekovi, zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 26. julija.

Uradniško vprašanje Jugoslavije se končno vendar približuje svoji rešitvi. Glavno po zaslugi demokratske stranke je postavljeno na dnevni red naše zakonodaje, s katerega ne zgine, dokler ne bo parlament odobril nove pragmatike. Upajmo, da se predsedniku narodne skupščine dr. Ribarju neville tehničnih težkočam posreči spraviti pragmatiko še pred počitnicami pred zakonodajni odbor. Nova pragmatika bo ustvarila z uvedbo novega plačilnega sistema trdnjše bazo za materialno eksistenco državnih činovnikov. V izrednih razmerah, v katerih živimo, pa ostane poleg novih plač potreba pravičnega sistema draginskih prispevkov.

Vse Zveze jugoslovanskih organizacij javnih nameščenecv so v poslednjih mesecih upravičeno izražale skrb, kako naj vzdržijo njih člani težko boro za dostojen obstanek. Zopet je bušnil preko nas val draginje, in prejemki znova zaostajajo daleko za potrebščinami. Obitelji z večjim številom otrok zapadajo v dolgove, in prav redka uradniška ali poduradniška družina izhaja brez primanjkljaja. Najvažnejše življenjske potrebe se so po letu 1914. podražile do 100 %, medtem ko se prejemki javnih nameščenecv pri mnogih niso zvišali niti za 20kratni iznos predvojnih prejemkov. Razumljiva je torej obupanost, ki je zavladovala v poslednji dobi med javnimi nameščeneci nad razmerami, ki so ne vzdržljive, za nameščence nedostojne in za državo naravnost opasne. Ako hoče vlada, da ima vestno, marljivo in pošteno uslužbenstvo, mora poskrbeti za vsako ceno, da bodo javni nameščeneci primerno plačevani. Kjer vlada, da lakota in skrb, omahne značaj in koruptnost se odpro vrata na stežaj.

Demokratska stranka je od prevrata sem vztrajno delovala v interesu javnih nameščenecv, ker jih je pravilno smatrala za steber, na katerem slovi red v javni upravi ter mir in blagor v državi. S svojim življenjem zadovoljno uradništvo je tudi dobro in zaslužljivo. Razumljivo je, da demokratska stranka ni mogla izpolniti utemeljenih želja uradništva doseči vselej s tisto naglico, ki bi bila pravilna in v tistem obsegu, ki bi bil splošno za dovolj. Finančni minister zahteva za vsak večji izdatek vselej tudi pokritje; a najti tako pokritje spriči naših partizanskih razmer, ni lahko. Temu nasproti stoji pa kategorični imperativ, da se za javne nameščence mora najti kredita, pa naj se ga vame kjerkoli. Zato je poslednji shod zaupnikov jugoslovanske demokratske stranke v Ljubljani zopet naglasil, da naj naši poslanci v Beogradu store vse, da se predloži zakon o civilnih državnih nameščenecv nemudoma narodni skupščini, da naj se krivično maksimiranje draginskih doklad nižjim državnim nameščenecem takoj ukine in da so draginske doklade regulirajo avtomatično sorazmerno z naraščajočo, oziroma padajočo draginjo.

Ta sklep ni bil potreben le s stališča pravičnosti in človekoljubja, diktirala ga je tudi resna skrb za red in mir v državni upravi. Ako vidimo, da kaže iz državnih služb najboljši talenti, ako slišimo obupne klice iz vrst orožnikov, policije, finančne kontrole in celo vladnega konceptnega uradništva, ako čitamo resno resolucijo beograjskih činovnikov ter skladne resolucije slovenskih in hrvatskih organizacij, moramo zahtevati, da se napravi konec tem klicem. Na sramoto so javnemu življenju Jugoslavije!

Ustavimo gnulobo, ki se pričinja širiti v upravni aparat tudi onih krajev, kjer je doslej navzile težkim razmeram vendarle zadostno funkcioniral. Čisto, vestno in pošteno je bilo doslej po ogromni večini državno uslužbenstvo zlasti v naši domači pokrajini in tako hočemo tudi obraniti. Maksimira naj se končno draginja, poljščejo naj se viri višjih državnih dohodkov tam, kjer vro v veletokih, odpravimo pa maksimiranje prejemkov državnim nameščenecem, ki se utapljajo v bedi.

Nova moderna službena pragmatika, popolnoma s predlogi vseh pokrajinskih Zvez organizacij javnih nameščenecv, postane v kratkem zakon. V njem se končno določijo pravice in dolžnosti državnih uslužbenecv in z njim prestane marsikaj, kar se je doslej moralo molče tolerirati. Se je domišljivo si sami žele najbolj, da se očistijo njih vrste nesposobnih protežincev, ki jih je vrglo partizanstvo na vplivna mesta, kakor meče morje svoje pene na skalni breg. Z novo službeno pragmatiko se pometa z elementi, ki jih je omenjal bivši minister

Zunanjepoliitična debata v narodni skupščini.

VSA OST OBRNJENA PROTI ITALIJI — PRORAČUN ZUNANJEGA IN FINANČNEGA MINISTRSTVA SPREJET.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Danes se je vršila v skupščini o priliki razprave o proračunu zunanjega ministrstva debata o večerajšnjem zunanjepoliitičnem ekspoziju dr. Ninčevića.

Prvi je govoril bivši dunajski in londonski poslanik Joca Jovanović (zemljoradnik), ki je priznal, da zunanji minister dr. Ninčević ni smel vsega povedati, zato pa bi bilo potrebno osnivanje posebnega odbora za zunanje posle, ki bi mogel zvesti od vlade kaj več in bi se potem gotovo ne delale pogreške. Nato je opisoval našo zunanjo politiko in naglašal, da je naša država angažirana v svetovni in balkanski politiki. Glede položaja v srednji Evropi sta obstojala dve glavni koncepti: francoski, ki je stremila za ustanovitvijo čvrste konfederacije avstro-ogrskih nasledstvenih držav, da bi se tako stvoril obroč proti Nemčiji in boljševizmu, in pa angleški, ki je stala na stališču, naj se razvijajo države same po svojih narodnih težnjah in da naj tudi Rusija postane članica mednarodne zajednice, ker nikakor ne gre, da bi se druge države vmešavale v njene notranje razmere. Vendar pa je treba ugotoviti, da so si Angleži in Francozi popolnoma edini glede razdelitve ekonomskih sfer v avstrijskih nasledstvenih državah. Anglija je pošiljala v Pešto svoje blago, Francija pa je na Dunaju na debelo kupovala delnice raznih podjetij. Tretja koncepcija je bila ona Male antante, da naj nove države same rešijo svoja gospodarska vprašanja. Ta koncepcija je bila dobra, čeprav ima vsaka država Male antante tudi svoje posebne interese, zlasti glede Avstrije, Nemčije in Rusije. Kar se tiče balkanske politike, so bili Francozi, Angleži in Italijani, ki imajo sicer nasprotno interese, edini v tem, da na Balkanu ne bi bilo treba tvoriti kake velike in močne države. Nima sicer dokazov za to, vendar pa je v postopanju Francozov v Beogradu in Angličev in Francozov v Atenah, Bukaresti in Carigradu najboljši dokaz za to. Naš najhujši nasprotnik je Italija, čeprav nam tudi angleško javno mnenje ni bilo naklonjeno, kar je razvidno iz pisanja angleških listov. Le Amerika je tagovarjala naše upravičene zahteve v pogajanjih z Italijo.

Joca Jovanović je nato kritiziral politiko zunanjega ministrstva napram Nemčiji in Rusiji in se pritoževal, da naši zastopniki na genovski konferenci niso zavzeli nobenega stališča napram vprašanju združitve Avstrije in Nemčije, kakor so to storile ostale države Male antante. Z Grčijo nas veže sicer defenzivna pogodba, o kateri pa ne vemo, ali se bo tudi izvedla. Na vrsti je sedaj revizija sevrške pogodbe, a mi še ne vemo, kako stališče bomo zavzeli v tem vprašanju. S Poljsko živimo sicer v izredno prijateljskih odnosih, vendar pa bo ona vedno proti Rusiji; istotako tudi Rumunija. Razmerje napram Avstriji je dobro, akopprav žive naši sorojaki tamkaj v zelo težavnih razmerah in bi morala vlada povedati, kaj je ukrenila, da se izboljša njihov položaj. Madžarski bi morali pokazati energično, da zahtevamo izvršitev trianoske pogodbe. Tudi odnosaji z Rumunijo niso tako idilični, ker so vladarske vezi pač nekaj drugega, kakor politične. Kar se tiče naših odnosajev napram Italiji, se mu zdi čudno, da ni minister ničesar poročal o sklenjenih konvencijah. Proti Bolgarski je naša politika neurjena. Govornik je končal svoja izvajanja z ugotovitvijo, da naša zunanja politika nima jasnih ciljev in da je bila vedno omahljiva. Zahteva javno diplomacijo in dobro organizacijo novinarske službe v naši državi.

Za Jovanovićem so govorili poslanec Hohnjec o izhodu na morje, Brandner o položaju naših rojakov na Koroskem, Ljuba Jovanović: nekvalificirano, naduto, surovo, koruptno in preveč egotično javno nameščentstvo po Srbiji, po Hrvatskem in po Sloveniji.

Kadar bodo ustvarjeni predpogoji, da bo mogel jugoslovanski državni uradnik in uslužbenec se zopet nemoteno posvetiti svoji edini dolžnosti: službi naroda in države, potem naj država od njega zahteva najskrajnejšega napora sil, največje vneme in najkorektnjšega obnašanja v službi in izven nje in prepričani smo, da bo uradnik sam v prvi vrsti pomagal, da jugoslovanske državno uradništvo postane po sposobnosti, delavnosti in disciplini prvo med urvimi.

Etbin Kristan pa o nevarnosti zveze z Rumunijo vsled rumunske okupacije Besarabije. Opozarja tudi, da je naša vlada z dovoljitvijo ustanavljanja konzularnih šol napravila veliko pogreško.

Ob 12.10 je bila seja prekinjena.

Popoldanska seja.

Na popoldanski razpravi je republikanec Gjonović govoril o našem diplomatskem zastopstvu v inozemstvu in poudarjal, da nismo znali izkoristiti ljudi v Hrvatski in Sloveniji in njihovih sposobnosti. Zato je tako malo uradništva v diplomaciji iz teh pokrajin. Tam je po njegovih informacijah mnogo odličnih sposobnosti, ki ne delajo kot Hrvati in Slovenci, temveč kot državljani Jugoslavije. Glede Reke pravi govornik, da pravzaprav ne obstoji Reka kot etat tampion. To, kar je Reka, je pravzaprav Italija. Vpraša vlado, kaj je storila, da zagigura pogodbo med nami in Italijo. Omenja, da vlada ni storila nič, da se pristli Madžarska ki izvršitvi pogojev mirovne pogodbe. Glede Rusije izraža govornik željo, da bi se ji približali.

Klerikalec Šimrak govori o italijanski politiki napram nam in vpraša, zakaj se ni sprejela Wilsonova linija kot meja med nami in Italijo. Kritizira našo diplomacijo in zahteva njeno reorganizacijo kakor tudi ureditev uradne poročevalske službe. Zahteva, naj naša država stopi v zvezo z Rusijo ter ne tolerira v naši državi vojnih organizacij, naperjenih proti Rusiji. Izjavlja, da bodo on in njegovi tovarishi glasovali proti temu proračunu, ker zunanje ministrstvo nima prave iniciative in je brez določenega pravca ter polno nestalnosti.

Za njim je govoril demokrat Radović, ki je v svojem govoru dokazoval, kako je pod vlado Ljube Davidovića naša partijska delegacija z g. Pašićem na delu meseca januarja 1920 zahtevala od vlade odločitev glede ultimata, katerega so stavile na nas vesele glade mej proti Italiji. Čital je korespondenco in brzojavke, iz katerih je razvidno, da je Pašić pod silo razmer pristal na to, da se sprejme londonska pogodba, toda z Wilsonovo črto, torej z varovanjem železnice St. Peter-Reka. Radović je dalje poudarjal, da je pod vlado Stojana Protića delegacija, obstoječa iz dr. Trumbića, dr. Rybana in dr. Zolgerja, zamudila pogajati se za najugodnejšo mejo. Glede tega vidi Radović glavno krivdo in vzrok, da se je vlada Milenka Vesnića v decembru 1920 pogajala tako nesrečno, ker je dr. Trumbić zamudil ugodno priliko. Radović je na podlagi dokumentov tudi dokazal, da se je on vedno potegoval za to, da Skader dobi Črna gora, da pa je Pašić tudi v tej zadevi pod pritiskom vselesil popustil in da torej Radovića ne zadene nobena krivda. Nato se je glasovalo o proračunu zunanjega ministrstva; proračun je bil sprejet, nakar se je seja ob 19.20 prekinila.

Večerna seja.

Ob 21. se je seja nadaljevala. Preizresal se je proračun finančnega ministrstva. Govoril je zemljoradnik Vojta Lazić, ki je kritiziral našo finančno politiko ter upravo naših državnih posestev, na katerih je zelo slabo uradništvo, vsled česar naša državna posestva prinašajo veliko premajhno dohodke. V tem pogledu pravi, da je n. pr. v Bosni in Hercegovini v vsakem srezn do 11 davčnih eksekutorjev, to je dvakrat toliko, kakor je n. pr. v Bosni in Hercegovini učiteljev. Ti davčni eksekutorji pol leta nič ne delajo, vendar dobivajo ves čas plačo. Z ukinitvjem toliko nepotrebnih uradnikov bi se dosti prilranilo, kar bi se lahko deloma porabilo za povišanje plač ostalih uradnikov, ki naj bi celo leto vršili svojo dolžnost, in za nastavitve večjega števila učiteljev. Končno je izjavil, da bo glasoval proti. Dalje je govoril posl. dr. Ivanič. Ob 23.45 se je vršilo glasovanje o proračunu finančnega ministrstva. Na jutrišnji seji pride na vrsto proračun vojnega ministrstva.

PRORAČUN ZA LETO 1923.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Finančni minister je zaprosil vsa ministrstva, da do 10. avgusta predložijo svoje proračune za leto 1923. Finančni minister smatra, da se mora proračun čimprej izdelati, da bo finančni odbor imel dosti časa za pretresanje in da se skupščini omogoči temeljita razprava, kakor je to bilo sedaj. Dvomljivo je ako bodo ministrstva ter želji mogla ustreči, ker podrejeni uradi niso niti v posesti definitivnega predloga za leto 1922, ki se sedaj razpravlja v parlamentu.

Nerešljiva italijanska vladna kriza.

TUDI BONONI NI MOGEL SESTAVITI VLADE. — URADNIŠKA VLADA? — FAŠISTI ZAHTEVAJO NOVE VOLITVE.

Rim, 26. julija. (Izv.) Bonomi je večeraj in danes nadaljeval pogajanja z raznimi parlamentarnimi skupinami za sodelovanje v vladi. Giolittijevci so se odločili, da ne bodo sodelovali v Bonomijevem kabinetu, isto so izjavili Bonomijin tudi socijalistični demokrati, dočim so mu nacionalisti in fašisti, torej desnica, že v naprej napovedali boj. Sinoči je bil Bonomi sprejet pri kralju, kateremu je Kralj ga je povabil za danes zjutraj zopet k sebi. Davi je Bonomi končnovaljavo odklonil mandat za sestavo vlade.

S tem je kriza postala zopet skrajno zapletena in težko, da bi se kmalu na-

šel izhod. Mussolini, kot vodja fašistov zahteva takojšnji razpust zbornice in razpis novih volitev, giolittijevci pa zahtevajo imenovanje uradniške vlade. Parlamentarne skupine uzbijejo in se prerokaajo, ali naj se vlada do novih volitev zopet poveri De Facti, drugi zahtevajo, naj Nitti, ali De Nava sestavi vlado, nekateri govorijo celo o Giolittiju.

ZOPET FAŠISTOVSKI POŽIG.

Turin, 26. julija. (Izv.) Sinoči so v Brandizzu fašisti zažgali poslopje, v katerem so bili lokalni socialistične delavske zbornice. Ta čin so izvršili fašisti iz masčevanja, ker so socialisti ranili nekega fašistovskega železničarja.

Omiljenje bavarske krize.

POSREDOVANJE PREDSEDNIKA REPUBLIKE. — SPOR SE PREDLOŽI DRŽAVNEMU SODIŠČU.

Berlin, 26. julija. (Izv.) V konfliktu med Bavarsko in Berlinom je danes zaznamovati lahek preokret na bolje. Ponovne konference med državnim predsednikom Ebertom in kancelijem Wirthom ter bavarskim poslaničkom grofom Pragerjem, so utrdile nado, da bo mogoče nastalo nasprotje premostiti in poravnati konflikt s sporazumom. Pod vplivom teh izglodov je potekla današnja seja državnega ministrstva mnogo bolj mirno, kakor večerajšnja. Prevladalo je naziranje, da je treba doseči z Bavarsko kompromisno rešitev, ki ne bo nasprotovala enotnosti države, a obenem tudi ne kršila zgodovinske suverenosti Bavarske. Ministrski svet je zato sklenil, pozvati bavarsko vlado, da sprejme ne-

katere zahteve, ki še niso znane, zato pa bo berlinska vlada upoštevala samostojnost Bavarske glede sodstva in policije. Tozadevna pogajanja z bavarskim ministrskim predsednikom grofom Lerchenfeldom, ki prispe ta dni v Berlin, bosta vodila predsednik Ebert in obrambni minister Köstel, ki se je danes vrnil z dopusta. Ako ne pride do sporazuma, se bo stvar predložila državnemu sodišču.

V ostalem je vlada sklenila, napeti vse moči, da prepreči vsak terorizem, bodisi z leve, bodisi z desne. Gre predvsem za socijalistične namere; socijalisti pripravljajo generalni štrajh, da bi tako zapli v Bavarsko uvoz premoga in živil. Vlada skuša ta sklep preprečiti.

Službena pragmatika. Mirovni kongres v Londonu.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Danes popoldne je odbor ministrov, v katerem so Trifković, Prihičević, Laza Marković in Kumanudi, razpravljali o uradniškem zakonu. Sklenili so, da se ta zakon potem, ko se definitivno prouči, predloži plenumu vlade, nato pa takoj skupščini, da ga more zakonodajni odbor vzeti po skrajšanem postopku v pretres. Ali bo mogoče zakon definitivno sprejeti še pred počitnicami je iz tehničnih ozirov še negotovo.

VLADNA LISTA DRŽAVNIH SVETNIKOV OD KRALJA PODPISANA.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić se je davi vrnil z Ble- da, kjer za je kralj sprejel v avdijenci in podpisal listo državnih svetnikov, obenem pa izročil tudi listo svojih kandidatov.

VPRAŠANJE NOTRANJEGA MINISTRA.

Beograd, 26. julija. (Izv.) V radikalnih krogih se trdi, da bo Pašić glede kandidature posl. Pečića za ministra notranjih stvari napravil sporno vprašanje, vendar je verjetno, da se sedaj sprememba v resortu notranjega ministrstva ne bo izvršila, temveč da se bo zadeva odgodila preko parlamentarnih počitnic.

AGRARNO VPRAŠANJE V BOSNI.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Danes sta ministra za finance in agrarno reformo sprejela zastopnike muslimanskega narodnega kluba Magajlića, Korkuta in Kurbegovića, ki so zahtevali, da se likvidacija agrarnih odnosajev v Bosni in Hercegovini požuri. Oba ministra sta priznala nujnost te stvari in obljubila poslancem, da jim bosta šla na roko.

NOV DOKOT RUSKIH BEGUNCEV?

Pariz, 26. julija. (Izv.) «Temps» poroča, da je sklenila zveza narodov razdeliti 15.000 Rusov, ki bivajo v Carigradu, na Bolgarijo, Rumunijo in Jugoslavijo. Vse tri države so temu predlogu baje že pritrdile.

Beograd, 26. julija. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršila seja gospodarsko-finančnega komiteja ministrov, na kateri se je dovolilo prometnemu ministru izvrševati razna naročila na račun reparacij. Nato je bilo odobrenih pet milijonov dinarjev za zboljšanje stanja katoliške duhovščine. Dale se je sklenilo dati pomorskim parobrodarjem, podjetjem 30 milijonov dinarjev subvencije.

Venizelistična republika v Mali Aziji.

London, 26. julija. (Izv.) Na večerajšnji seji 22. mednarodnega mirovnega kongresa je bilo zastopanih 20 narodnosti po 500 delegatih. Angleški kralj je poslal zboru pozdravno brzojavko z željo, da bi dosegel čim več uspehov. Angleški prosvetni minister Picher je predlagal, naj se v znak miru neha deliti narode v zmagovalce in premagance in sprejeti Nemčijo v zvezo narodov. Lafontaine, ki je bil izvoljen za predsednika, je nato govoril o vojnih žrtvah in naglašal, da se morajo zavzeti vsi narodi za pomoč vojnih sirot.

Madžarska reakcija proti svobodi tiska.

Budimpešta, 26. julija. (Izv.) Bivši načelnik poročevalnega urada Eckhardt je večeraj kot kandidat vladne stranke nastopil v narodni skupščini in v svojem prvem govoru predlagal, da naj se preprovoje veliki časopisi «Az Est», «Magyar Orszag», «Pesti Naplo» in glasilo prostozidarjev «Vilag», češ da so največ krivi revolucije. Predlog bo prišel v četrtkovi seji narodne skupščine na glasovanje. Ni še znano, ali je Eckhardt stavil predlog samostojno ali stoji za njim vlada sama. Če bo predlog sprejet, znači to v Madžarski silno reakcijo in zatiranje prostega tiska.

NEMŠKI POSLANIK V MOSKVI.

Berlin, 26. julija. (Izv.) Brockdorff-Rantzau bo v prihodnjih dneh imenovan za poslanika v Moskvi.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Dunaj, 26. julija. (Izv.) Pri Dunajskem Novem mestu je zadel ob 20.45 tja dospel brzovlak v tam stoječi tovorni vlak, pri čemer je skočila lokomotiva brzovlaka s tira in je bil prvi osebni voz poškodovan. Vlakovodja brzovlaka je smrtno ponesrečen, 9 potnikov je lahka ranjenih.

Domače vesti

* Pašić zopet v Beogradu. Ministriški predsednik Pašić je prispejal v Beograd dopoldne z Bleda zopet v Beograd.

* Stoletnica rojstva dr. Dinka Vitezića. Naši neodrešeni bratje v Julijki Krajini so obhajali dne 24. julija slasti za izmučeno Istro znamenit spominski dan: stoletnico rojstva dr. Dinka Vitezića, velikega delavca za narodni preporod Istre. Dr. Dinko Vitezić je bil ob uvedbi direktnih volitev leta 1873. prvi narodni zastopnik Hrvatov in Slovencev v dunajskem državnem zboru; bil je prvi oznanjevalac dejstva, da je Istra po veliki vojni hrvatska in slovenska. Vitezićeve zemske ostanke so leta 1904. položili v grob, dub njegov pa je ostal med narodom kot učitelj in bodritelj. Slava spominu dr. Dinka Vitezića!

* Francoske stipendije za Jugoslovane. Francoska vlada bo tudi letos sprejela nekaj stipendistov iz naše kraljevine. Kandidati morajo biti absolventi kakšne fakultete, ali pa morajo biti vsaj v poslednjih dveh semestrih svojih študij, in sicer v obeh primerih na tisti univerzi, ki jih predlaga. V prvi vrsti se bodo izbirali kandidati za francoski jezik in literaturo. Stipendije znašajo po 6000 frankov za študijsko leto 1922/1923. Izbrani prosilci dobe na roko tudi potne stroške. Absolventi in slušatelji ljubljanske univerze, ki hočejo prositi za podelitev te stipendije, naj naslove svoje prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti, na rektoratu univerze. Termin 15. avgust 1922.

* Češki otroci v Jugoslaviji. V Maribor je prednočnim dospelo 130 čeških otrok, ki potujejo v slavonski Daruvar na počitnice. Sprejel jih bo v svoje varstvo tamnjski češki odbor.

* Iz «Uradnega lista». «Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v včerajšnji številki «Zakon o izpremembah zakona, po katerem so se izvršile volitve dne 28. novembra 1920», nadalje izpremembe in dopolnitve v izvoznih tarifah k zakonu o izvozu in izvoznih carinah z dne 28. septembra 1921 ter navodila in pojasnila k izpremenjeni in dopolnjeni izvozni tarifi.

* Promet s soljo iz Hrvatske v Slovenijo po privatnih osebah je po odredbi fin. ministrstva z dne 22. februarja 1922 prepuščen. Ker se še vedno ponavljajo prestopki proti tej prepovedi, pokrajinska monopolna direkcija znova opozarja občinstvo na njo, da se izognejo občutnim kaznim, ki jih predvideva zakon za prestopke.

* Izpraznjena mesta pri državnih železnicah. V območju zagrebške direkcije državnih železnic je popolniti več izpraznjenih prometnih uradnikov in poduradniških pripravnikov. Sprejeti prosilci se bodo deleli zaradi praktične izobrazbe po najstarejšim prednostnostim, ker se strokovni tečaj ne bodo prejelci. Prošnje je vložiti do dne 31. julija. Interesenti se opozarjajo na razpis v 78. številki «Uradnega lista».

* Popravit v včerajšnji številki je pomotoma prišel konec prvega članka (Bolniska blagajna) na konec drugega članka. Ta članek konča z vrsto «...hrbte častitih ljudi, sledeča dva odstavka pa spadata na konec prvega članka.

* Umrla je prošla nedeljo v Pevni pri Gorici pri svoji hčerki-ustiteljici gospi Ana Fajfeli, vdova po ranjaku slovenskem skladatelju Danilu Fajfiju.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Kakor izkazuje uradni zdravstveni izkaz, se je v mestni občini ljubljanski v dobi od 16. do 22. julija rodilo 22 otrok, umrlo pa 16 otrok in 9 žensk, skupaj torej 25 oseb, in sicer 4 na jetiki, 3 v sled življenjske slabosti, 2 za srčno hibo, 2 za rakom in 13 oseb v sled drugih naravnih smrtnih vzrokov. Na nalezljivih boleznih so v tej dobi obolele 3 osebe in sicer 2 na trebušnem legarju in 1 na grli.

* Dvokolesa s priključenim motorjem. Ker so se pojavila v zadnjem času v prometu navadna dvokolesa s priključenim motorjem, ki goni kolo, se uradno razglasi, da veljajo glede takih koles isti predpisi, kakor za druga motorna vozila in se morajo torej prijaviti pokrajinski upravi, oddelku za notranje zadeve, ki jim pridelu evidenčne številke in evidenčne tablice.

* Izdelovanje vojaških uniform. Kajer nam poročajo iz Beograda, je ministrstvu voje in morarice dovoljen priditi v enotku treh milijonov dinarjev v vrho, da se ustanove posebne delavnice, kjer se bodo v lastni režiji izdelovale vojaške uniforme.

* Solška razstava na Bledu. V ljudski soli na Bledu se je s solskim letom 1921/1922 uvedel pouk deških ročnih del. V podporo se je ustanovilo «Podporno društvo šole deških ročnih del», ki so mu številni dobrotniki izdatno prispevali na pomoč, bodisi z raznim orodjem bodisi z lesom itd. V isto svrhu se je nabralo tudi 4005 Din. S temi prispevki, za katere izreka Podporno društvo vsem darovalcem najiskrenejšo zahvalo, se je omogočil letos pouk v deških ročnih delih in se je poučevalo 114 učencev v 7 oddelkih, po 3 ure na teden, zlasti v izdelovanju spominkov, ki se prodajajo tujcem kot spomin na Bled. Podporno društvo priredi v soboto in nedeljo dne 29. in 30. julija razstavo izdelkov te šole. V Zdraviliškem domu na Bledu, na katero se vabijo vsi dobrotniki in prijatelji šole, da se moreje prepricati, česa so se otroci naučili in kako se jih z lahkoto navaja k delu in vztrajnosti.

* Slab odgovor. «Pristojno mesto» odgovarja v «Slov. Nar.» na naše kritične opazke glede postopanja pokrajinske uprave povodom praznika sokolskega naraščaja. «Pristojno mesto» se zdi naše opazke neslane. Priznavamo radi, da bi jih bilo treba še bolj zasoliti, nego smo iz prevelike obzirnosti storili mi. Mi smo grajali, da se vlada ni udeležila sprejema češke mladine, kar je narodna javnost jako mučno občutila in kar so morali zastopniki največje in najpomembnejše češke narodne organizacije smatrati za — milo rečeno — neuljudnost. Mi smo še ponovno videli vlado zastopano pri mnogo malenkostnejših prilikah, nego je bil ošefelni prihod mladine češkega naroda. «Pristojno mesto» drugače ni tako ozkostrano v nasiranju o svojih kompetencah glede izobekanja zastav, kakor je bilo povodom znamenitega praznika našega Sokolstva, ki šteje med svoje člane samega kralja in katerega velikanski pomen za vzgojo naroda naša država pri vsaki priliki poudarja. Ko je «Pristojno mesto» dalo povodom dogodka v Vatikanu izveštije zastave, ni vprašalo ministrstva, kakor je to sedaj (kdaj in katero ministrstvo?) storilo. Zato se paralela s Vatikanom naravnost sama vsiljuje. V ostalem, če v soboto še ni bilo odgovora iz Beograda, ali pokrajinska vlada nima telefona? Uredništvo «Jutra» prav dobro vé, da je Nj. Vel. na Bledu na oddihu in priznati moramo, da smo se večkrat šušili, kako neženirano se dostikrat molestrira vladar z uprav malenkostnimi zadevami. Mi smo le izrazili obžalovanje, da se kralja ni informiralo o ogromnem pomenu mladinskega praznika. Če «Pristojno mesto» samo ni znalo dovolj ceniti pomena nedeljske prireditve, seveda tudi nikogar ni moglo pravilno informirati.

* Zelo važno se zdi «Jugoslaviji», kje je bil zadnje čase zaposlen tiskarski strojnik Jakob Bevc, ki je napravil neke sleparije s tujo vizitko. Zaradi tega konstatira v včerajšnji številki, da ni bil več zaposlen v Jugoslaviji, temveč v Delniški tiskarni. Nam bi bilo sicer vseeno, tudi če bi bil imenovan res zadnje čase zaposlen v Delniški tiskarni, kajti, tiskarna, kjer je bil takrat nastavljen, mu pri sleparijah ni pomagala, kakor tudi ni odgovarjal za njegova dejanja, to da ker «Jugoslavija» gotovo z najplemetnejšim namenom poudarja v posebni notici, da je bil zadnje čase zaposlen v Delniški tiskarni, smo tudi mi lahko toliko resnični, da ugotovljamo, da to slučajno ni res in da je bil zadnje čase zaposlen v neki drugi tiskarni v Ljubljani. Ker pa je zadeva zelo važna in «Jugoslavija» bržkone nima drugih senzacij, se ji nudi ugodna prilika za temeljito raziskovanje, kje je bil Bevc res zadnje čase zaposlen.

* Zrtve Koroščevega shoda v Radovljici. Meseca aprila je priredil dr. Korošec skupno s posl. Brodarjem klerikalni shod v Radovljici, ki je bil zelo buren. Klerikale so se silno bali udeležbe samostojnežev in so zato že nekaj dni poprej sklenili, da jih bodo, če treba, tudi s silo odstranili iz zborovalnice. To se je tudi v resnici zgodilo. Ko so samostojneži obema govornikoma ngovarjali, so se nahujskali in vinjeni klerikale naveli nanje in jih potenili s shoda. Pri tej priliki je ključavničarski mojster Triller z Bleda, bivši socialist, sedaj pa klerikalni priganjač, udaril s tako silo dvakrat po glavi pristasa SKS, posestnika Ivana Azmana iz Hraša, da ga je težko poškodoval. Ker pa pri nas, hvala Bogu, še ni uvedena klerikalna metoda, da bi se s nasiljem ubijalo komu v glavo nasprotno prepričanje, je bil Triller večer od deželnega sodišča v Ljubljani obsojen na 14 dni ječe s trdim ležiščem in dvakratni postom. Vrhutega mora plačati posestniku Azmanu skupno 1850 Din kot odškodnino za bolečine in zdravniške stroške in pa vse pravne stroške, ki tu di niso majhni. Posestnik Azman je vse od sodišča priznane mu zneske žrtvoval prostovoljno za tiskovni sklad SKS in da s tem Trillerju najlepši odgovor na njegovo brutalno dejanje.

* Iz naše vojske. Iz Valjeva nam poročajo: Izpit za rezervne pešadijske podporočnike so v dijaškem bataljonu v Valjevu položili letos vsi slovenski kandidati, in sicer: Baš Josip iz St. Vida nad Ljubljano, Čeh Drago iz Maribora, Elsner Tone iz Ljubljane, Ermenec Jože iz Maribora, Fertin France iz Medvode, Hrovat Tomaž z Bleda, Jamnik Ciril iz Ljubljane, Kautzner Jože iz Maribora, Kogej Mirko iz Postojne, Novak Ignacij iz Brezovce, Pečnik Lojze z Ježice, Pirš Josip iz Ptuja, Potisek Ivo iz Ljubljane, Pregelj Fridrik iz Maribora, Primožič France iz Zirov, Sajovic Miha iz Kranja, Sedej Lado iz Ljubljane, Siebert Janko s Traina, Soršak Mirko iz Maribora, Tirs Ignacij iz Maribora, Vardjan France iz Kočevja in Zunković Aristid iz Maribora.

* Organizacija veleposestnikov v Sloveniji. Veleposestniki v Sloveniji, ki se jih tiče agrarna reforma, se v zadnjem času pridno gibljejo in organizirajo. Tako so imeli pred kratkim v Mariboru sestanek, na katerem so sklenili protestirati zlasti proti določitvi največ 50 ha zahtevajo vsaj prvotno določenih 75 ha obdelane zemlje svobodno za lastnike. Skhujuje se pri tem posebno na položaj v Vojvodini. Organizaciji načeljujeta veleposestnika Lipit iz Strnišča pri Ptuj in Rosmanit iz Razvanja.

* Pašniške zadruge v gornji savinjski dolini so vložile na agrarno direkcijo

prošnje za razčistitev pašnikov gorjanskega graščine, ki je last ljubljanske škofije. Zadevo proučujejo strokovnjaki.

* Obrtna razstava v Celju. Dodelitev razstavnih prostorov za obrtno razstavo se je te dni vsem razstavljalcem razpolajala. V tej dodelitvi navedene točke glede zavarovanja razstavnih predmetov izpopolnjujemo v toliko, da znaša zavarovalna premija od vsake 1000 Din 2 Din in je posebna cenilna komisija določila primerno visokost vrednosti istih, v kolikor ni to določil sam razstavljalet, ter jih na podlagi te cenitve tudi zavarovala. Ako boče kateri izmed razstavljalcev svojo zavarovalnino zvikati, lahko to svoj storil, čim prej obvestilo, koliko znaša prvotna visokost zavarovalnine, kar se zgodi takoj po izgotovitvi zavarovalne police. To zavarovanje se tiče samo za slučaj požara, zavarovanje proti vlomu in tatvini pa lahko sklenejo razstavljalci sami s zavarovalno banko «Slavija». Katalog, katerega izda zvezna tiskarna v Celju, bo obsegal popoln seznam vseh razstavljalcev in njih proizvodov in nudil istim največjo stalno reklamo. Razstava se odpre neprekinjeno dne 12. avgusta in je potrebno, da vsi razstavljalci neobhodno store svojo dolžnost in urede svoje razstavne prostore. Razstava se zaključuje dne 22. avgusta.

* Moderni Maribor. Stanovanjska mislija je malo kaj tako občutljiva kot v Mariboru. Povsod se poskuša pomanjkanju stanovanj od pomoči — z novimi stavbami. V Ljubljani se zida skoraj v vsaki ulici in v notranjem delu mesta bodo kmalu vsa stavbišča razidana. V Mariboru se pa zida samo ena bančna stavba, ampak zato prireditelj ravno v Mariboru — stavbeno stanovanjsko razstavo, da bodo imeli oni, ki nimajo stanovanj, vsaj videti, kaka stanovanja bi lahko imeli, ko bi se vsaj malo — zidalo.

* Veleposestniki baronice Poscht na Zgornji Polskavi je postavila agrarno direkcijo zaradi zanemarjenosti (lastnica je nad 50 let stara samica) pod državno upravo. Upravitelj je imenovan ekonom mariborske moške kaznilnice, g. Lubanšek, ki ima nalog, da pripravi prostore za snujajo se «Posredni zavod moške kaznilnice v Mariboru». V ta zavod se bodo po angleškem vzorcu premeščali oni kaznjenci, ki se lepo obnašajo in se lahko porabijo za delo na polju.

* Mrtvo dete v zavozu. Snatili smo vagonov so našli te dni na zagrebškem kolodvoru v brzovlaku št. 204 zavoz, za katerega so mislili, da ga je poznal kak postnik. Zavoz so izročili načelniku postaje. Ko so razvili vavoz, so našli v njem mrtvega novorojenčka. Zdravnik je izjavil, da je dete bilo živo zavito v paket in da se je zadušilo v močnem ovčjem papirju. Čigavo je dete, se določi ni moglo dognati.

* Zagonetna smrt dijaka. Iz Opatja v Istri prihaja vest, da je našel dijak Sirotič tragično smrt na dolejš je nepojasnjen način. Znano je le, da se je vračal z Opatja proti svojemu domu na Livadskih brdih. Koj za njim je šel neki orožnik. Dijaka so našli mrtvega, a orožnik izjavlja, da je nastala smrt vled neurene slučaj, ker je orožniku haje padel revolver ter se pri tem sprožil in je kroglja zadela dijaka. Tamkajšnje ljudstvo je vled zagonetnega slučaja vsnemirjeno in zahteva strogo preiskavo.

* Samomor kmečke žene. Na Sela pri Novem mestu se zaključila Dragan že dolj časa ništa razumela. V nji je bil večni prepri. Prestolil petek je šla žena Karolina spat na mve in ker je drugo jutro ni bilo za sprejeti je šel moč po gladi za njo na poltetje. Našel jo je mrtvo: s kuhinjskim nožem si je prerezala vrat.

* Močan cvilec. Dne 24. julija je pilo več delavcev v neki gostilni v Linhartovi ulici. Nekaj časa so se prijateljsko razgovarjali; ko jih je pa cvilec razgrel so se začeli prepirati. Nato so zapustili gostilno. Zunaj so se vnovič spopadli ter zadali Antomu Križmanu iz Zaloge pri Moravčah dve rani s nožem v hrbet, njegovemu prijatelju Kovaču pa eno v stegno. Križmanove rane so tako nevarne, da se je moral podati v bolnico.

* Dobra kupčija. Ivan Lavrič, posestnik in Ivan Tanko, gostilničar v Travniku pri Loškem potoku, sta barantala za neki voz. Ker Lavrič ni hotel prodati voza za nizko ceno, je to tako razjezilo Tankota, da je Lavriča sunil s pestjo v levo oko ter ga močno poškodoval. Lavrič se zdravi v bolnici.

* Tihotapska afera v Banjaluki. Kakor poročajo sarajevski listi, so prispele iz Siska te dni trije novi aretiranci iz zapore banjaluckega sodišča v zadevi znane tihotapske afeze bivše tamkajšnje občinske uprave. Vsi trije aretiranci so carinski uradniki iz Siska in sicer Ivan Sembolek, Juraj Medović in Ante Bačić.

* Velika tatvina v Sisku. V noči od 20. na 21. julija so vlomili neznani zločinci v mestno blagajno v Sisku ter odnesli gotovine v znesku 328.000 kron. Vlomilec še niso prišli na sled.

* Nevarna tatvica. V zadnjem času se je pojavljala v Zagrebu neka ženska v raznih stanovanjih in je prosila, da bi si mogla tam malo odpočiti. In sicer sedeti v kuhinji, ali pa malo spati v kaki postelji. Kakor hitro pa se je pa našla pri ložnost, je ženska otvorila vrata in omare in izmaknila, kar ji je prišlo pod roko. Na ta način je bilo več oseb slabo plačanih za svojo dobroto. Končno se je policiji posrečilo nevarno tatvico prijeti. To je znana tatvica in vlomilka Elizabeta Fajfiga, ki je bila svojočasno iz Zagreba izgnana. Izročili so jo sodišču.

Gospodarsivo

HMEJSKA LETINA.
(XI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.)

Zatec, CSR., dne 20. julija 1922. Razpoloženje na hmeljskem trgu je postalo manj živahno, cene so nekoliko padle in se pomikajo med 2000 in 2200 K za 50 kg. Stanje hmeljskih nasadov je še vedno dobro; dve tretjini vseh je lepih in zdravih, ena tretjina je slaba. Vse nadaljno je odvisno od vremena; topla dneva in nočna temperatura zamore marsikaj še zboljšati. Burja dne 17. t. m. je povzročila obilo škode, posebno v okolici Horosede-na, od koder se poroča o nevihti takole: Od nedelje, dne 16. t. m. popoldne razsaja tu orkanu podobna burja, katere je v hmeljskih nasadih povzročila obilo škode. Stebri se lomijo, sidra se pretrgavajo, brezštevilno trt leži na mokri zemlji. Nevihta je v premočeni zemlji trdo stoječo ogrodio omajala ter ga nagnila z rastlinami vred proti zemlji. Veter meče trte sem in tja, jih lomi in poškoduje tako, da se posuše. V drugih nasadih je pa burja polonila obilo panog. Vsa škoda je videti, kakor bi jo bila povzročila toča. V nekaterih sosednih občinah je nevihta celo žitne nasade prevrgla.

Alot v Belgiji. (14. julija 1922). Stanje hmeljskih nasadov je prav slabo; vsled nevihte in obilga mrčesa je rastlina zelo trpela. Izdaten dež bi ji še lahko pomagal.

Hmeljski nasadi na Angleškem so tudi trpeli po nevihti, so sicer brez mrčesa, vendar vsled mrzlega vremena le slabo napredujejo.

TRŽNA POROČILA.

Svinjski sejem v Mariboru (dne 21. t. m.). Pripeljali so 133 svinj in 6 koz. Cene so bile sledeče: prašički, 5 — 6 tednov stari, komad 350 — 650 K; 7 — 9 tednov stari, komad 800 — 1100 K; 3 — 4 mesece stari 1500 — 1650 K; 4 — 6 mesecev stari, komad 1800 — 2000 K; 8 — 10 mesecev stari, komad 2500 — 2800 K; prašiči, eno leto stari, 3000 K; koze komad po 600 — 700 K.

Velesela se ne vrši kot sklicano v soboto dne 29. julija, ker kolidira z obnim zborom Kranjske industrijske družbe na Jesenicah, marveč v ponedeljek dne 31. julija ob 10. uri dopoldne v sejni dvorani Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani s že naznanjenim dnevnim redom.

Ukinjenje prometa na Savi. Vsled plitve vode je brzovozni promet s zavarovanim blagom na progi Beograd-Bosanski Brod in obratno ustavljen.

Izvoz mesa iz Jugoslavije v Francijo. Kakor smo že poročali, je neka velika zagrebška firma nedavno poslala 5 vagonov svinjskega mesa v Francijo. V tamošnjih trgovskih krogih je ta pošiljatev vzbudila veliko senzacijo z ozirom na zelo dobro kvaliteto blaga. Te dni odide zopet ista garnitura z blagom v Pariz. Topot se bo odposlalo goveje, svinjske, telečje in event. tudi ovčje meso. Odslej se bo meso izvažalo vedno in ne le v Pariz, ampak s časom tudi v Belgijo in London.

Dohodki glavnih carinaric v prvi dekadi meseca julija znašajo 24.876.980 dinarjev. Od teh odpade na carinarino v Beogradu 2.880.647, v Zagrebu vsota 5.513.605, v Ljubljani 3.160.169, v Mariboru 1.434.890, v Sarajevu 1.150.000 Din.

Produktna borza v Novem Sadu (dne 22. julija): baška pšenica 1550 K, baška koruza 1290 K, bela moka (št. 0) 9220 K, svinjska mast po 107 K, slanina 93 K. Tendence precej slaba, promet omejen.

Zadruga trgovskih vrtnarjev za Slovenijo. Ustanovila se je pokrajinska strokovna obrtna zadruga za območje pokrajinske uprave za Slovenijo. Z usta-

novitvijo se zadruge so postali vsi trgovski vrtnarji člani te strokovne zadruge ter so izločeni iz obrtnih združenj, pri katerih so bili doslej vključeni.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.225 — 0.26, Berlin 15 — 15.75, Budimpešta 4.90 — 5, Bukarešt 50 — 51, Milan 362.30 — 371, London 360 — 363, Newyork 78.50 — 79, Pariz 650 — 675, Praga 175 — 180, Svica 1500 — 1575, Varšava 1.50 — 1.55, valute: dolar 78 — 78.50, češke krone 173 — 175, funti 355 — 357, franki 640 — 650, napoleoni 220, lire 363 — 366.

Trg. obrtna banka 60 — 61.
Brodska banka 75 — 80.
Hrvatska eskomptna banka 164 — 168.
Jadranska banka 425 — 450.
Jugoslovenska banka 105 — 108.
Ljubljanska kreditna banka 200.
Slavonska banka 112.50.
Prašedion 1150 — 1155.
Slovenska eskomptna banka 109.
Srpska banka 151 — 152.50.
Eksploatacija drva 120 — 130.
Dubrovniška prava družba 1275 — 1325.
Narodna šumska industrija 101.
Slavonija 100 — 105.
Union 530.
Ljubljanske strojne tovarne 204.
Trbov. premog. družba 205 — 240.

Beograd, devize: Berlin 16.25, Budimpešta 5.20, Bukarešt 49.25, Milan 375, London 356, Pariz 655, Praga 178 — 180, Svica 1495, Dunaj 0.245 — 0.25.

Dunaj, devize: Zagreb 111.85 — 112.15, Beograd 447.40 — 448.60, Berlin 65.35 — 65.65, Budimpešta 23.96 — 24.04, London 1477 — 1479, Milan 1514.50 — 1517.50, Newyork 331.45 — 331.95, Pariz 2772 — 2778, Praga 794 — 796, Sofia 209.50 — 210.50, Varšava 562 — 568, Carih 6203 — 6307, valute: dolar 329.20 — 330.20, levj 204 — 206, nemške marke 65.60 — 65.90, funti 1472.50 — 1475.50, fr. franki 2770 — 2780, lire 1498 — 1502, dinarji 451 — 453, poljske marke 553 — 563, leji 214.50 — 215.50, švic. franki 6265 — 6285, češke krone 793.50 — 795.50, madžarske krone 24.24 — 24.36.

Praga, devize: Berlin 850 — 870, Carih 833 — 837, Milan 198.50 — 199.75, Pariz 360 — 362, London 193.25 — 194.25, Newyork 43.15 — 43.75, Beograd 55 — 56, Sofia 27.60 — 28.40, Dunaj 0.105 — 0.145, Varšava 0.68 — 0.78, Budimpešta 285 — 295, valute: marke 805 — 885, švic. franki 828 — 833, lire 195.5 — 196.50, fr. franki 357 — 359, funti 193.25 — 193.75, dolarji 43.15 — 43.75, dinarji 55 — 56, levj 27.60 — 28.40, avstrijske žigosane krone 0.14 — 0.18, poljske marke 0.68 — 0.78, madž. krone 2.85 — 2.95.

Curli, devize: Berlin 1.03, Newyork 526.50, London 23.43, Pariz 43.75, Milan 24.10, Praga 12.25, Budimpešta 0.35, Zagreb 1.70, Sofia 3.40, Varšava 0.085, Dunaj 0.0175, avstr. žigosane krone 0.02.

Berlin, devize: Italija 2352.05 — 2357.95, London 2292.10 — 2297.90, Newyork 513.35 — 514.65, Pariz 4969.60 — 4980.30, Svica 9742.80 — 9767.20, Dunaj 1.43 — 1.47, Praga 1193.50 — 1196.50, Budimpešta 33.70 — 33.80, Bukarešta 3.25, Zagreb 660, Sofia 330.55 — 331.45.

Odgovorni urednik Fr. Brozović
Lastnik in izdajatelj Konzorcijski «Jutra»
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Priporoča se spedičija
R. RANZINGER
Ljubljana — Jesenice. 35

F. DEBELJAK
(prej A. Rasberger)
Ljubljana, Sodna ulica 5.
Zaloga vsakovrstnih gramofonskih plošč: Koračnice, valčki, polke, orkestralna glasba, opera, operete, svetovnoslavni solisti itd. 37

BERSON

gumijev podpetnik
in
podplat
ohranjaja Vaše obuvalo
trpežno in elegantno.

BERSON-KAUCUK, d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 26. julija 1922.		Ljubljana 306 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	766.3	14.8	vzhod	več obl.	13.2
Ljubljana	14.	764.6	22.3	sever	—	—
Ljubljana	21.	764.8	17.2	—	jarno	—
Zagreb	7.	769.5	15.0	sev. zap.	—	20.0
Beograd	7.	765.6	13.0	sev. zah.	—	3.0
Dunaj	7.	765.4	14.0	zapad	več obl.	1.0
Praga	7.	764.4	12.0	sev. zap.	—	1.0
Isomost	7.	767.9	9.0	brzavetna	oblačno	1.0

V Ljubljani barometer višji, temperatura normalna. Solnce vzhaja ob 4.34, zahaja ob 19.41.

V Savinjsko dolino!

(Konec.)

V ostru serpentinah se potem vzpenja steza levo od slapa vŕŕje in viŕje, spočetkoma med redkim drevjem mimo razgledne verande, nato med velićastnimi skalnimi skladi do mostu, ki drŕi preko slapa. Odtod imaŕ presenetljiv pogled nizdol. Voda se zbira iz već vrelcev, katerih najviŕji ima izborno pitno vodo. Ŗe nekaj strmca in na Okreŕlju si.

Lep je planinski svet in ŕe od nekaj je ćloveka vlećla neka tajna moć na gore. Ŗe Heine je sanjaril o njih, ko se mu je zagabil svet v dolini. Gora je bila od nekaj simbol moći in velićanstva. Na viŕavah se otresle vsakdanjih skrbi in ćutiŕ se prerojenega.

In med najlepŕimi planipami naŕih Alp je brez dvoma Okreŕelj. Po naravi je srednjevelika terasa, obdana od treh strani od ŕe omenjenih gor. Prizora ob solnćnem vzhodu ali zapadu ni mogoće popisati. Zdi se ti, kakor da si zaŕel v praviljićno deŕelo in bojiŕ se, da ti vse ta hip izgine. Kar se tiće rastlinstva, moramo reći, da je Okreŕelj pravcati planinski vrt. Od visokih in mogoćnih smrek, preko nizkega borovja do najfineŕjih cvetk, vse najdeŕ tu. Zrak je prepojen z bujnimi vonjavami. Ni tu mesta, da bi naŕteval vse cvetke, s katerimi je narava obdarila ta koŕćek zemlje. Vseh barv in vseh vonjav so. Predvsem opaziŕ planinski sleć, dalje neŕni, sladko diŕeći volćin, ki je menda posebne vrŕte, razne zvonćice, orlice, sviŕŕe, veternice itd. Celo planinska potoćnica se skriva tu in tam za skalo. In planinska marjetica kajpada tudi.

Ŗivljenje na planini izpopolnjuje ŕivalski svet, ki se mirno pase po soćnih paŕnikih. Da ne manjka divje ŕivali, zlasti ptic, je jasno. V udobno urejenem domu, imenovanem po znanem ljubitelju naŕih planin, Frischaufu, Frischaufov dom, sem naŕel druŕbo in prav dobro postreŕbo. Prijazni oskrbniki sta bili zaloŕeni z vsem potrebnim.

Nastopnega dne rano sem stopal po stezići med travo in cvetjem, nato po serpentinah, po prodovju in peŕćevju navzgor proti Kamniŕskemu sedlu. V koći sem naŕel ŕe vse v globokem snu.

Pot z Okreŕlja na sedlo je vobće dobra in lepo izpeljana, le prećod preko sneŕiŕća pred vstopom na steno je dokaj neroden. S sedla sem

maŕnil takoj proti Kamniŕski Bistrici, nato v Kamnik in popoldne sem ŕe drdal z vlakom proti Ljubljani. Sanje in ŕelje pa so mi uhalje nazaj...

Ko sem naslednje dni potem razmiŕljal in v duhu znova preŕivljal vso krasoto, ki sem jo videl, mi je bilo kar ŕal, da leŕi ta bajna deŕelica takorećo neizkoriŕćena. V teh teŕkih ćasih, ko se bori ćlovek za svoj obstanek s tako teŕavo in brezobzirnostjo, kakor ŕe nikoli, ko zaradi nezdravih politićnih razmer hirajo cele pokrajine in ko si skuŕa gospodarstvo utreti pot na trdnjiŕo podlago, je naravnoŕno greh, da se ne izrabi tako vaŕna panoga narodnega gospodarstva, kakor je tujski promet.

Gornja Savinjska in Logarska dolina tvorita pravi dorado za letoviŕćarje, komaćine kakor tućce. Saj najde tu tudi razvijen letoviŕćar vse, kar more zahtevati. Plodna polja, zelenće travnike, senćne gozde, nasade kulturnih rastlin po ravnini, viŕje gori pa ima priliko opazovati prećod z grićevja v sredogorje in najviŕji alpski svet z vse leto neizkopnelimi sneŕiŕći. Toliko selske idilićnosti poleg tako divje romantike je narava na tako majhnem prostoru pać malokje zbrala. Omenjeni dolini morata ugajati navadnemu letoviŕćarju kakor tudi turistu. Saj tvorita izhodiŕće za vse izprehode in gorske ture. Skromnejŕi planinec se bo zadovoljlil ŕe z izletom na Oljsko goro, odkoder bo vŕljal krasen razgled po Savinjskih planinah in Pohorju. Iz Mozirja lahko poŕetiŕ Mozirsko koćo na Golićh, ki leŕi med Boskovcem in Medvećjakom v viŕini 1344 m nad morjem, odkoder imaŕ krasne izlete na okoli stojeće vrhove.

Takoj iz Ljubnega se moreŕ popeti na Raduho (2065 m), do katere pa imaŕ seveda lepŕi pristop iz Luć.

Iz Luć se ti odpro ture in prećodi na vse strani: gorske ture na Raduho, Ojstrico in razlićne druge vrhove Savinjskih Alp ter prećodi ćez Arnićev vrh na Gornji grad, ćez Duplje v ćrno na Koroŕkem in ćez Podvolovljek preko Kranjskega Raka v Kamnik.

Iz Gornjega grada je prećod nazaj v Luć in pa ćez Ćrtmvec v Kamnik.

Potoma med Lućami in Solćavo na levo pri Rogovlću je prećod v Robanov kot in na Moliŕćko planino (1961 m), odkoder nadaljujeŕ turo h Koćekovi koći (1744 m) in na Koroŕico (1807 m) ali pa dalje na Ojstrico.

iz Solćave imaŕ potov na vse strani na izbiro: ćez Pastirkov vrh v Zelezno kapljo, ćez Ŗt Lenarsko sedlo v Zelezno kapljo, ćez Slemo na Ćrno v meŕiŕki dolini in turo na Raduho.

Iz Logarske doline same pa ti je takorećo odprt ves planinski svet. Mimo Podbreŕznika na Pastirkov vrh, ćez Pavlićev vrh mimo «Hudićvega mostu» v Belo, ćez Savinjsko sedlo preko Mrzlega dola v Belo, preko Savinjskega sedla na Jezersko, skozi Turski ŕleb na Kokrŕsko sedlo, preko Kamniŕskega sedla v Kamniŕsko Bistrico, ćez Ŗkarje h Koćekovi koći itd. Zadnje prećode delaŕ seveda preko Okreŕlja. Z njimi moreŕ spojit ture na vse vrhunce, ker so pota po većini dobra in vidno markirana, za kar gre priznanje Savinjski podruŕnici SPD. Z Okreŕlja imaŕ priliko napraviti vse te opisane ture. Umevno je, da so tu navedene le glavne.

Dasi so ti kraji, rekli bi, nekako od rok, vendar niso zaostali za drugimi. Poleg poljedelstva in hmeljarstva v spodnjih in ŕivninskih v zgornjih delih doline cvete zlasti trgovina z lesom. Po spomladi Savinja naraste, se razvije na njej ŕivahno splavarstvo. Tudi tovarne za razlićne proizvode dobiŕ tu. Solstvo je razmeroma dobro razvito. Ljudstvo je prijazno, vendar izza vojne ponekod nekam nezaupljivo, kar je tudi posledica vojne psihoze. Brez dvoma to kmalu izgine.

Ŗiviŕ tu ceneje nego drugod. Tudi najdeŕ povsod mesta za prenoćevanje in bivanje. Ŗe v spodnjem delu doline imaŕ priliko ustaviti se v Zalcu v gostilni Virant, Hodnik ali Roblek, v Ŗt. Petru v gostilni Ŗrihar, v Ŗt. Pavlu pri Preboldu in prijazni gostilni Vedenik, v Polzeli v gostilni Cimperman, v Braslovćah v gostilni Grad, na Rećici ob Paŕi v gostilni Poŕta, v Mozirju pa v gostilni Matije Gorićarja. V Gornjem gradu ti postreŕejo gostilne Trobel, Ŗarb, Piŕer in Mikuŕ, v Ljubnem gostilna Petek. V Lućah sprejemata tućce hotela «Raduha» in «Ojstrićba», v Solćavi pa znana gostilna Germelj («Sturms») in Herle. V Logarski dolini se oglasiŕ v Piskernikovi koći in v koći SPD, na Okreŕlju.

H koncu poudarjam ŕe enkrat, da bo ta planinski raj za tujski promet izgubljen, ako bo zaprt ostalemu svetu in ako bo ŕe nadalje pogreŕal prometnih zvez, ki so prvi pogoj za razvoj takih krajev. Naj bi se tedaj nadaljnji ćinitelji pobrigali tudi za ta koŕćek naŕe zemlje in mu dali, kar mu gre! Tu prihaja v prvi vrŕti v poŕtev poŕtno in brzojavno ravnateljstvo, hvaleŕno polje pa se nudi tudi Avtomobilni prometni druŕbi, ki je ŕe mnogo storila za tujski promet.

PEKATETE

Testenine tudi same makarone iz staroznane tovarne ZNIDARŖIć & VALENćIć, Ilirska Bistrica, so najboljŕe, dobe se povsod.

Zaloga: R. Bunc & drug, Ljubljana, Celje, Maribor.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsakić naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, doplavljanje, s premlavljanje do 20 besedi 5 Din, vsakić naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plaće se naprej. (Lahko tudi v znakih.) Na vpraŕjanje se odgovarja le, ako je vpraŕjanje priloŕeno znakom se odgovor.

Sluŕbe

Knjiŕgovodja, 2268
vsestransko trgovsko rutiniran, se sprejme s 1. septembrom t. l. Cenjene ponudbe sprejema Bor. Ŗbil, Koćerje.

Proŕopisi

400 m traćnice,
130 mm visoke, okoli 33 kg pri metru teŕke, z vsemi pripadajoćimi deli (traćnice leŕe ŕe Mariboru), se takoj oddado. Ponudbe na poŕtni predal 29, Maribor. 2304

Nova obleka

in povrŕnik za gospoda (srednje postavne) se po povoljni ceni prodaja. Poizveŕ se pri poroćniku Nikoliću, intenzivno skladiŕe, objekt I, vrata 23. 2307

Pisalni stroj,

skoraj nov, s 35 cm dolgim valjkom, se prodaja. Naslov v upravi «Jutra». 2308

Gostilnićarji, pozor!

Radi opustitve gostilne se prodaja skoro ćisto nov Orchestrion firme F. Maschinek & S., Wien. Igralni aparat ima dva valjarja po ŕest pesmi, kot: Naprej, Uboj, Sokoŕsko itd. Orchestrion je

vreden ćez 25.000 K, ki se ga pa prodaja zelo ugodni ceni 15.000 K franko embalaŕa in postaja Zlebić-Sodraŕica. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra» pod «Orchestrion». 2295

Lovci, pozor!

Imam naprodaj dva psa, eden izvrŕten lovec, drugi zvest hiŕni varuh, z imenom «Lord» in «Zlata». Prodasta se proti primerni ceni. Naslov porće uprava «Jutra». 2294

Parcela

v idilićni legi se prodaja. Ponudbe pod «Solnćno» na upravo «Jutra». 2311

Mesećno sobo

iŕće banćni uradnik, event. kot sostanovalec. Event. bi poućeval ŕest jezikov ali ŕolŕke predmete. Ponudbe pod «Stanovanje» na upravniŕstvo «Jutra». 2291

Stanovanje

v trnovskem okraju, obstojeće iz 3. in 4. kabinje, se zamenja z enakim ali pa tudi većjim stanovanjem v sredini mesta. Već porće upravniŕstvo «Jutra». 2312

Sobo 2313
meblirano, iŕće samec. Ponudbe na naslov «J. P.» na upravniŕstvo «Jutra».

Na stanovanje in hrano
se sprejme gospod ali gospodićna s 1. avgustom. Naslov v upravi «Jutra». 2310

Posojilo 100.000 Din

proti dobrim obrestim in garanciji iŕće posestnik dobro vpeljanega obrtnega podjetja. Ponudbe pod «Posojilo» na upravo «Jutra». 2309

Kompanjona 2306

iŕćem z 80.000 do 100.000 K za jako dober obrt. Bodoćnost sijajna. Ponudbe pod «Obrt» na upravo «Jutra».

Dobe se 2287

tri popolnoma nova vrtna kladiŕa (Bohrhammer), trdke Disburg, Nemćija (Doman). Interesentje naj se informirajo na upravniŕstvo «Jutra» pod ŕifro «Bohrhammer».

Vŕgalno vrvico

(Zündschnurr) nudi najceneje uvoŕna trdka I. Razboŕsek, Ŗmartno — Litija. 2292

? Ali ste ŕe poslali na-roćnino za «Jutra»? —

Naprodaj

hiŕa z vrtom 2301
skoraj nova, zidana za trgovino, blizu Sv. Petra v Ljubljani. Dopisi pod ŕifro «Hiŕa z vrtom» na aćonćno druŕbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg ŕt. 3.

Trgovski pomoćnik

meŕane stroke, mlajŕa moć, se sprejme za takoj ali s 1. oktobrom v prometnem trgu na Dolenskem. Plaća po dogovoru. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod ŕt. 23. 2303

Kontoristinja

samostojna slovenska in nemŕka korespondentinja, izurjena strojeŕpisna in stenografinja, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniŕsko podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolvente inje slovenske trgovske ŕole. Ponudbe pod «Samostojna pisarniŕska moć 200» na upravniŕstvo «Jutra». 2282

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske prideŕike
plaća najboljŕe trdka 20

SIRC-RANT, KRANJ,
telef. int. ŕt. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riŕ, olje, kavo itd.

IZJAVA. Jaz Marija Brinskele preklejem in obŕljam vse, kar sem ŕiljivega govorila dne 15. junija t. l. proti većeru v gostilni na Osojoh o Mariji Gale in Mariji Barakŕići, obe na Osojah in se jima zahvaljujem, da ste mi odpustili ŕiljenje in me s tem reŕili sodne kazni. — Marija Brinskele.

Sokolske potrebŕćine

za ćlane, ćlanice in naraŕćaj, kakor tudi suko za kroj priporoća trdka A. & E. Skabernć, Ljubljana, Mestni trg 10. 11/ć

I. jugoslov. tovarna «Tribuna»

LJUBLJANA, Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1, priporoća otroŕke vozićke in dvokolesa raznih modelov. Sprejemajo se tudi popravila. 7
Prodajalna: Starć trg 28.

Ŗenitna ponudba.

Invalid, v trgovski stroki dobro izveŕhan, ima koncesijo za trgovino in gostilno, je pa brez premoŕenja, ŕeli znanja v svrŕo ŕenitve z gospodićno ali vdovo z većjim premoŕenjem in dobrim srcem. — Pisma s sliko se proŕi nasloviti na upravo «Jutra» pod «Tiha sreća».

Ali ste ŕe ćitali novo ŕtev. «NJIVE»?

Zdraviliŕće Rogaŕska Slatina.

Postaja Grobelno na juŕni ŕeleznici in odtam po lokalni ŕeleznici v Rogaŕsko Slatino.

Zdraviliŕće, kjer se pljejo tri vrŕte najboljŕih zdravilnih vod (Tempel, Styria, Donati). 2302

TEMPEL-VRELEC.

Najboljŕa namizna voda, najbogatejŕa na ogljikovi kislini. Pospeŕuje prebavljanje in presnavljanje.

STYRIA-VRELEC.

Zdravilna voda proti kronićnemu katarju ŕelodca in ćreves, najboljŕi pripomoćek proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

DONATI-VRELEC.

Najmoćnejŕi vrelc svoje vrŕte, posebno dobro sredstvo proti ćrevesnemu katarju, ŕolćnemu kamnu, sladkorni bolezni, dećelosti, hemoroidom, putiki i. t. d.

Rogaŕska slatina je najbolj priljubljena in se vobće najveć zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalićno-salinićnih rudninskih slatin najbogatejŕa na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejŕa krećilna in oŕivljajoća pijaća; obenem pa tudi najboljŕe sredstvo, s katerim se obvaruje v mrŕlićnih krajih mrŕlice.

Rogaŕska slatina je najmoderneŕe in najvećje zdraviliŕće v vsej Jugoslaviji. Hydroterapija, elektroterapija in inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, slane, smrećne, parne, zraćne, solnćne kopeli in kopeli z vroćim zrakom. Zdravljenje z mlekom in sirotko. Dietetska rastavracija. — Lastni vodovod za pitno vodo. 228 m nad morjem leŕeće. Stalni poŕtni in brzojavni urad. Velika kopaliŕska dvorana, bralna soba, lepe jedilnice, dobre rastavracije, kavarne, slaŕćićarne, terase, izprehajaliŕća, vojaŕska godba. — Pogoste priredbe plesov, umetniŕskih in navadnih koncertov, tombole. Izposojevalna knjiŕnica, lepi parki i. t. d. Ŗivahen poŕtni in vozni promet. Avtomobili in vozovi stoje gostom na razpolago. — Seŕija maj-oktober. Ravnateljstvo drŕ. zdraviliŕća Rogaŕska Slatina.

Magistra in starejŕega asistenta

iŕće lekarna Posavec, Celje. 2306

Nastop po dogovoru.

THE OLIVER

najboljŕi in najcenejŕi

pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: Ivan Gajŕek, papirna trgovina v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.

Spominjajte se druŕbe sv. Cirila in Metoda!

FRAN RAVNIKAR

Ljubljana, Linhartova ulica 25.
Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbeno mizarstvo, parna ŕaga in lesna industrija.
Telefon ŕt. 415. Poŕtni ćekovni zavod ŕt. 11.428.

— Parna in elektrićna gonilna sila. —

Prevzamem po danih, kakor tudi lastnih naćrtih v razlićnih stavbenih slogih zgradbo mostov, jezov, hiŕ, vil, gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole, oćrkvena ostreŕja, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrtna arhitektonićna dela. Stopnice, dekorativne stropce, dekorativne stenske opoŕe, vrata, okna itd. Izdelovanje in polaganje ladijskega poda. Za razne industrijske stavbe, dvorane in razstavne zgradbe opozarjam po mojem sistemu zgrajene mreŕestaste nosilnice za većje razpetine od 12 do 40 m. 35